

Νομισματικό Μουσείο Αθηνών

Από την Ηλιοπούλου Βασιλική (B3)

Στις 25 Ιανουαρίου το σχολείο μας είχε την τιμή να επισκεφτεί το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών που στεγάζεται σήμερα στο Ιλίου Μέλαθρον, την αρχοντική κατοικία του Ερρίκου Σλήμαν και αποτελεί έργο του αρχιτέκτονα Ερνστ Τσίλλερ.

Η μόνιμη έκθεσή του παρουσιάζει την ιστορία του νομίσματος καθώς και την κατασκευή, διάδοση, χρήση, ως και την εικονογραφία των νομισμάτων, από την Αρχαιότητα. Η έκθεση συνεχίζεται στο 2ο όροφο που εκτίθενται νομίσματα της Ελληνιστικής περιόδου, της Ρωμαϊκής, Βυζαντινής, Μεσαιωνικής αλλά και Νεότερης εποχής.

Το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα τους είδους του στον κόσμο. Η συλλογή των εκθεμάτων του περιλαμβάνει περισσότερα από 500.000 αρχαία νομίσματα, μολυβδόβουλα, μετάλλια, σφραγιδολίθους, αρχαία σταθμά και άλλα σχετικά αντικείμενα που ανάγονται από τον 14ο αιώνα π.Χ. μέχρι και σήμερα.

Στην νεότερη Ελλάδα πρώτη ιδέα συγκρότησης και σύστασης νομισματικής συλλογής φαίνεται να χρονολογείται το 1829 σε προσπάθεια του Α. Μουστοξύδη στον οποίο και ανατέθηκε η επίσημη συλλογή νομισμάτων στην Αίγινα. Η πρώτη όμως ιδέα παρουσίασης και έκθεσης νομισμάτων οφείλεται στον βασιλιά Όθωνα, όπου το 1833, την εποχή της αντιβασιλείας, προσκλήθηκε ειδικά επί τούτου από τη Σουηδία ο νομισματολόγος Γκέντεν.

Το 1835 η συλλογή Μουστοξύδη μεταφέρθηκε από την Αίγινα στη νέα πρωτεύουσα του νεοσύστατου Βασιλείου, την Αθήνα, και η επιμέλειά της ανατέθηκε στον επιφανή καθηγητή αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Λουδοβίκο Ρος και στη συνέχεια στον Γεννάδιο και από εκείνον στον Γ. Πιττάκη.

Το 1843 η εθνική συλλογή νομισμάτων μεταφέρεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη υπό τη διεύθυνση του Γ. Τυπάλδου.

Το 1856 τη διεύθυνση της εθνικής συλλογής ανέλαβε ο πρώτος Έλληνας επιστήμων νομισματολόγος, ο Ποστολάκας οπότε και αρχίζει η επιστημονική κατάταξη, καταλογοποίηση και παρουσίασή της. Παράλληλα, η συλλογή εμπλουτίζεται. Στην αρχή της βασιλείας του Γεωργίου του Α΄ η ελληνική εθνική συλλογή νομισμάτων περιελάμβανε ήδη 24.000 νομίσματα.

Το 1887 σημειώθηκε μία μεγάλη κλοπή νομισμάτων από υπάλληλο της Εθνικής Βιβλιοθήκης, τα οποία βρέθηκαν αργότερα στο Παρίσι και τη Γενεύη και επιστράφηκαν. Ένεκα όμως του γεγονότος αυτού, στη συνέχεια η εθνική συλλογή

τοποθετήθηκε και σφραγίστηκε σε μεταλλικούς φοριαμούς, (κιβώτια), τα οποία δόθηκαν στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο προς φύλαξη. Την ίδια εποχή η εθνική συλλογή υπάχθηκε διοικητικά στην Εφορεία Αρχαιοτήτων. Το 1890, κατόπιν έγκρισης του βασιλιά, ο καθηγητής Ιωάννης Σβορώνος παρέλαβε την εθνική συλλογή και την τοποθέτησε στη δεξιά πτέρυγα της Ακαδημίας Αθηνών προς έκθεση αυτής. Την εποχή εκείνη η Ακαδημία ως μουσειακός χώρος, λόγω και της αρχιτεκτονικής του θεωρούνταν ένα από τα πολυτελέστερα μουσεία του κόσμου περιλαμβάνοντας πλέον 250.000 νομίσματα διαφόρων εποχών και γεωγραφικών τόπων του ελληνικού χώρου. Βέβαια, η συγκέντρωση όλων αυτών προέρχονταν και από πολλές δωρεές ιδιωτικών συλλογών όπως και από την εκτεταμένη αρχαιολογική έρευνα. Στον χώρο αυτό παρέμεινε η εθνική συλλογή μέχρι την κήρυξη του πολέμου του 1940 οπότε και μεταφέρθηκε σε κρύπτη εντός της Αθήνας υπό την επιμέλεια της Τράπεζας της Ελλάδος.

Το 1893 επί πρωθυπουργίας Χαρ. Τρικούπη η εθνική συλλογή αποκτά δια νόμου αυτοτελή οργανισμό μουσείου υπαγόμενου στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου υπό την εποπτεία όμως του γενικού εφόρου αρχαιοτήτων.

Το 1964 την διεύθυνση αναλαμβάνει η έφορος αρχαιοτήτων Μάντω Οικονομίδου ή οποία τον επόμενο χρόνο πέτυχε δια νόμου την διοικητική αυτοτέλεια με τον τίτλο «Νομισματικό Μουσείο». Το 1994 την διαδέχθηκε ο Ιωάννης Τουράτσογλου ο οποίος και ξεκίνησε τις προσπάθειες μεταστέγασης του Μουσείου στο Ιλίου Μέλαθρον. Πράγματι οι προσπάθειες τελεσφόρησαν και στις 11 Δεκεμβρίου του 1998 πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του Νομισματικού Μουσείου στο διάροφο ιστορικό νεοκλασικό μέγαρο που υφίσταται μέχρι και σήμερα.

